

İlkokul

Sosyal Bilgiler

5. ÜNİTE

ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM

İHTİYAÇ VE İSTEKLERİMİZ

Müslüm
TEKİN

İhtiyaç:

Yaşamımızı sürdürebilmek için gerekli olan madde ve durumlara ihtiyaç denir.

İhtiyaçlar:

- Temel ihtiyaçlar,
- Sosyal ihtiyaçlar,

Temel İhtiyaç:

Yaşamsal öneme sahiptir. Mutlaka karşılanmalıdır.

- Beslenme,
- Barınma,
- Giyinme,

Sosyal İhtiyaçlar:

Sinemaya gitmek

Oyun oynamak

Seyahate çıkmak

Kitap okumak

Eğitim almak

Tatil yapmak

Spor yapmak

İstek:

Yaşamsal önemi olmasa da insanların mutlu olmasına sebep olan madde veya koşullara istek denir.

İstekleri, ihtiyaçlarımızı karşıladıktan sonra bütçemiz uygunsa karşılamalıyız.

ÇEVREMİZDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER

Ekonomik Faaliyet:

İnsanların ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla çalışan kişiler tarafından mal ve hizmet meydana getirilmesine ekonomik faaliyet denir.

Üretim:

İhtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin meydana getirilmesine üretim denir.

Dağıtım:

Üretilen mal ve hizmetlerin insanlara ulaşabilmesi için market vb. gibi satış yerlerine gönderilmesine dağıtım denir.

Tüketim:

İnsanların üretilen her şeyi satın alarak kullanmasına tüketim denir.

Ekmeğin Üretim Hikâyesi:

1) Çiftçiler buğday ekerler.

2) Yetiştğinde hasat ederler.

4) Buğday fabrikaları buğday alır.

3) Hasat edilen buğdayı satarlar. 5) Un yapar ve unu satarlar.

6) Unu fırıncılar alır.

8) Fırıncılardan alan marketler,

7) Ekmek yapıp satarlar.

bakkallar ve büfeler de fırınlardan ekmek talep edip satış yaparlar.

9) Bizler satış yerlerinden satın aldığımız ekmekleri tüketiriz.

İhtiyaçları Karşılama İçin Kullanılan Kaynaklar:

- Doğal Kaynaklar (malzeme)
- İnsan Gücü (meslekler)
- Maddi Kaynaklar (para)

Doğal Kaynaklar:

Hammaddeler, su, toprak, bitkiler ve hayvanlardır.

İnsan Gücü:

İhtiyaçları üretebilmek için çalışan meslek grupları (çiftçiler, fırıncılar, terziler vb.)

Maddi Kaynaklar:

Doğal kaynakların alımı ve çalışanlara çalışmalarının karşılığı olarak ödenecek parayı ifade eder.

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ OLALIM, BELGEMİZİ ALALIM

Tüketici:

İhtiyacı olan mal veya hizmetleri satın alarak kullanan kişilere tüketici denir.

Bilinçli tüketicinin Özellikleri:

- Temel ihtiyaçlarına öncelik verir.
- Tüketici olarak haklarını araştırır ve öğrenir.
- Alışverişten önce mutlaka bir alışveriş listesi hazırlar.
- Ürünü araştırır. Reklamlara göre alışveriş yapmaması gerektiğinin bilincinde olur.
- Ambalajlı ürünleri tercih eder. Yırtık veya sorunlu ambalaja sahip ürünleri almaz ve satıcıyı bu konuda bilgilendirir.
- Ürünün üretim ve son kullanma tarihini mutlaka kontrol eder.
- Ürünlerde TSE damgası olup olmadığını kontrol eder.
- İhtiyacı kadar alır. İsrafa neden olmaz.
- Alışverişten sonra mutlaka fişini talep eder.
- Dayanıklı tüketim mallarını satın aldığı anda satıcıdan garanti belgesini tarih yazarak kaşelemesini ve imzalayarak vermesini talep eder.
- Aldığı üründe sorun yaşarsa Kaymakamlıklarda bulunan Tüketici Hakem Heyetine başvurur.

Not:

Besin maddeleri Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın izni ile üretilmektedir.

ALO 175 Tüketici Danışma Hattı:

Tüketicilerin karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm yolları sunan ve başvurularını gereken makamlara yönlendiren çağrı merkezidir.

Not:

Tüketici hakları 4077 sayılı, Tüketicinin Korunması hakkındaki kanuna göre düzenlenmiştir.

Gelir:

Belli dönemlerde bir kişiye veya aileye gelen veya kazanılan paraya gelir denir.

Gider:

İhtiyaçlar ve istekler için harcanan paraya gider denir.

Bütçe:

Belli dönem içerisinde gelir ve giderlerin planlanmasına bütçe denir.

Maaş:

İnsanların çalışma sonucu almaya hak kazandıkları paraya maaş denir.

Aile Bütçesi:

Ailenin belli bir dönemlik gelir ve giderlerini gösteren listeye denir.

Bütçe hazırlanırken;

- Gelirimize dikkat etmeliyiz.
- Giderlerimizin gelirimizden fazla olmamasına dikkat edecek şekilde planlamalıyız.
- Giderlerimizde zorunlu ihtiyaçlar dışındaki giderlerde tasarruf etmeye çalışmalıyız.
- Ekstra çıkabilecek giderler için bir miktar para ayrılmalıdır.

Örnek Bütçe:

Aylık gelirimiz 10 000 TL olsun

Ev Kirası: 3 000 TL

Mutfak masrafı 1 000 TL

Eğitim 500 TL

Faturalar 2 000 TL

Kıyafet 1 000 TL

Sağlık 250 TL

Kişisel harcamalar 1 000 TL

Örnek Bütçe:

$3\ 000 + 1\ 000 + 500 + 2\ 000 +$

$1\ 000 + 250 + 1\ 000 = 8\ 750$

Gelir: 10 000 TL

Gider: 8 750 TL

Tasarruf Edilen: $10\ 000 - 8\ 750$

$= 1\ 250$ TL

İSRAF ETMEYELİM

İsraf:

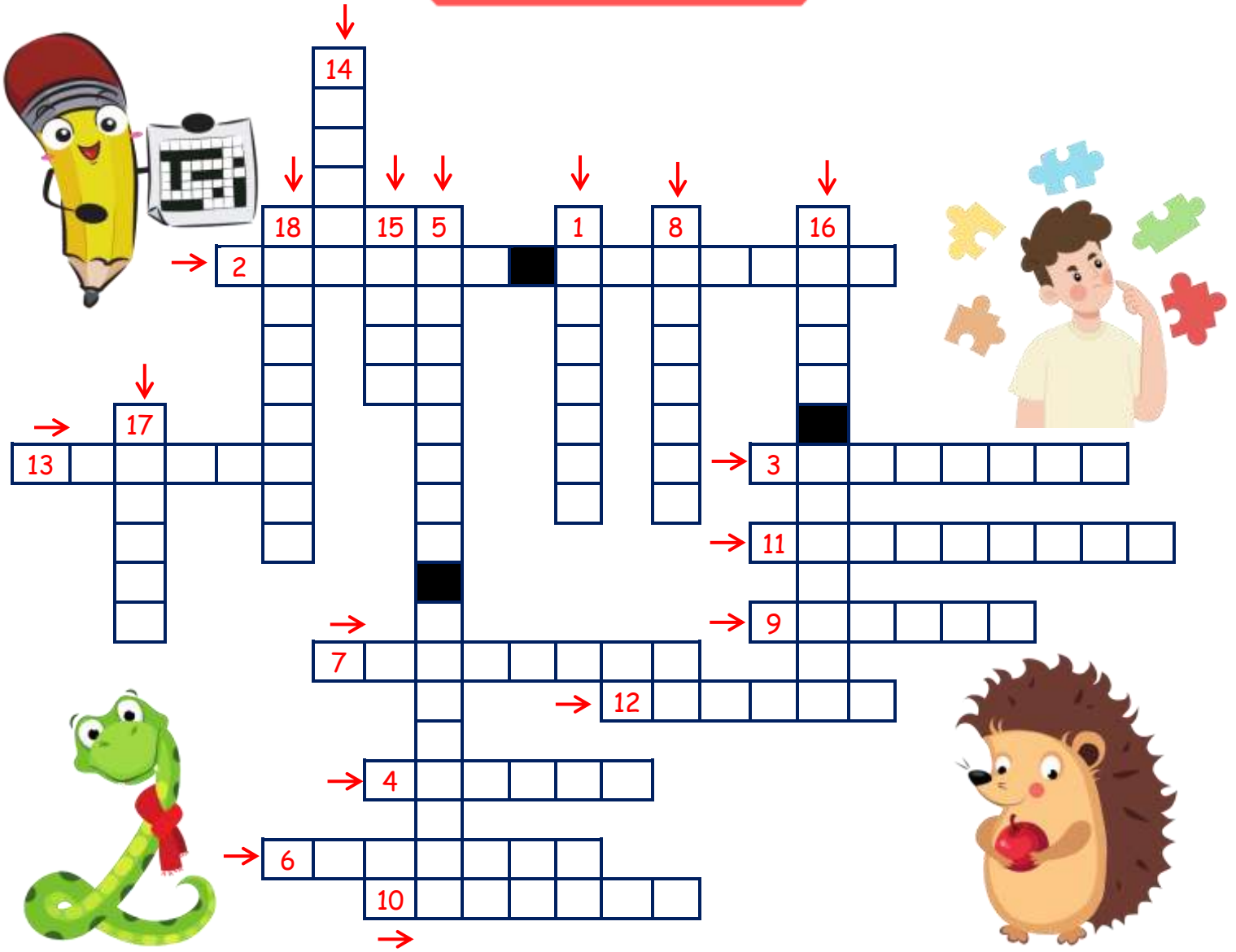
Kaynakların gereksiz yere kullanılmasına veya tüketilmesine israf denir.

- Kaynaklarımız sınırsız değildir. Bu nedenle israftan kaçınmak gerekir.
- Suyu, ekmeğimizi, kâğıtlarımızı, defterlerimizi, kitaplarımızı kalemlerimizi, kıyafetlerimizi, yiyeceklerimizi, zamanımızı, elektriği daha dikkatli kullanmaya özen göstermek gerekir.

Tasarruf:

Paramızı veya tüketilebilecek herhangi bir şeyi dikkatli ve idareli bir şekilde kullanmaya tasarruf denir.

BULMACA ETKİNLİĞİ

istek	tasarruf	bütçe	aile bütçesi	ihtiyaç
israf	toprak	temel ihtiyaç	gelir	gider
ekmek	maaş	ekonomik faaliyet	barınma	üretim
tüketim	dağıtım	tüketici		

- 1) Yaşamımızı sürdürebilmek için gerekli olan madde ve durumlara ne denir?
- 2) İhtiyaçlardan biridir.
- 3) Temel ihtiyaçlardan biridir.
- 4) Yaşamsal önemi olmasa da insanların mutlu olmasına sebep olan madde veya koşullara ne denir?
- 5) İnsanların ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla çalışan kişiler tarafından mal ve hizmet meydana getirilmesine ne ad verilir?
- 6) İhtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin meydana getirilmesine ne denir?
- 7) Üretilen mal ve hizmetlerin insanlara ulaşabilmesi için market vb. gibi satış yerlerine gönderilmesine ne denir?
- 8) İnsanların üretilen her şeyi satın alarak kullanmasına ne denir?
- 9) Buğdaydan yapılan bir ürün?
- 10) Doğal kaynaklardan biridir?
- 11) İhtiyacı olan mal veya hizmetleri satın alarak kullanan kişilere ne ad verilir?
- 12) Belli dönemlerde bir kişiye veya aileye gelen veya kazanılan paraya ne denir?
- 13) İhtiyaçlar ve istekler için harcanan paraya ne denir?
- 14) Belli dönem içerisinde gelir ve giderlerin planlanmasına ne denir?
- 15) İnsanların çalışma sonucu almaya hak kazandıkları paraya ne denir?
- 16) Ailenin belli bir dönemlik gelir ve giderlerini gösteren listeye ne ad verilir?
- 17) Kaynakların gereksiz yere kullanılmasına veya tüketilmesine ne denir?
- 18) Paramızı veya tüketilebilecek herhangi bir şeyi dikkatli ve idareli bir şekilde kullanmaya ne denir?

CEVAP ANAHTARI

